

ਛੀਖ ਮੌ ਵਾਰਿਦ

ਚਹਲ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ

ਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ

ਮੁਫ਼ਤੀ ਅਛਿਮਦ ਸਾਹਿਬ ਖਾਨਪੂਰੀ
ਦਾਮਤ ਬਰਕਾਤੁਹਮ

ਜਾਣਿਕ

ਚਾਹਲ ਨਮੁ

ਇਸਲਾਮਿਕ ਰੀਸਰਚ ਇੰਸਟੀਟ੍ਯੂਟ

الأربعين النبوية في الاستغفار

ਹਣੀਬ ਮੌਂ ਵਾਰਿਏ ਆਲੀਸ ਅਕਿਨਾਕਾਰ

ਭਾਰਤ ਅਕਦਸ ਮੁੜਤੀ ਅਛਮਦ ਖਾਨਪੂਰੀ ਸਾਡਭ
ਧਾਮਤ ਬਰਕਾਤੁਲੂਮ

ਸਰਪਰਸਤ ਦਾਤਲ ਈਫਤਾ,
ਸ਼ੈਖੁਲਹਦੀਖ ਜਾਮਿਅਹ ਈਖਲਾਮਿਯਹ ਤਾ'ਲੀਮੁਦੀਨ, ਡਾਭੇਲ

ਦਾਤਲ ਨਮਦ ਈਖਲਾਮਿਕ ਰੀਸਾਰਚ ਈਨਜੀਨ੍ਯੂਟ.

કિતાબ કા નામ: હદીષ મેં વારિદ ચાલીસ
ઈરિટાગફાર

નાશિર: દાઝલ હમ્ડ ઈલામિક રીસર્ચ
ઇન્સ્ટિટ્યુટ, સોદાગરવાડા, સુરત.

ગુજરાતી એડિશન: જુમાદલ આખિરન ૧૪૪૨,
ફરવરી, ૨૦૨૧

Darul Hamd
 Islamic Research Institute
 Sodagarwada, Surat. 395 003
 Gujarat. India.
 +91 70961 76961

ફેદે શીર્ષન

અગાવીન

પેજ નંબર

પેશા લક્ષ્ય

૦૪

ધર્મિતગાહાર ઓર તલ્લાણ

૦૭

**કુઅર્મિન કરીમ જી ખીસ
આધાતે ધર્મિતગાહાર**

૧૮

**હૃદીમં વારિદ
થાલીસ ધર્મિતગાહાર**

૨૫

**થાલીસ ધર્મિતગાહાર કે
અંદર આશ દૂધ
કુઅાઓ કા ખુલાસા**

૪૪

દારુલહિમ સે છ્પી હૂઈ દીગર જિતાબેં:

૬૧

પ્રેશા લકુમ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَامِدًا وَمُصَلِّيًّا وَمُسَلِّمًا

ਦੁਆ ਕੀ ਅਹਮਿਤ ਕੁਰੰਅਨੇ ਕਰੀਮ ਕੀ
ਤਾ'ਲੀਮਾਤ ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜੇਹ ਔਰ
ਆਹਿਰ ਹੈ, ਕੇ ਖੂਦ ਕੁਰੰਅਨ ਮੈਂ ਦੁਆਏਂ ਸਿਖਲਾਈ
ਗਈ ਹੈਂ, ਔਰ ਅਹਾਦੀਥੇ ਰਸੂਲ ﷺ ਤੋ ਉਨਕੀ
ਫ਼ਿਲਤਾਂ ਦੇ ਭਰੀ ਪਣੀ ਹੈਂ। ਦੁਆ ਹੀ ਕੀ ਖਾਸ
ਕਿਸੇ ਇਸ਼ਟਿਗਿਆਰ ਹੈ, ਧਾ'ਨੀ ਅਲਵਾਈ ਤਾਲਾ
ਦੇ ਅਪਨੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਔਰ ਕੁਸੂਰਾਂ ਕੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਔਰ
ਬਹਿਸ਼ਾਸ਼ ਮਾਂਗਨਾ।

ਮਕਬੂਲੀਨ ਔਰ ਮੁਕੰਰਬੀਨ ਦੇ ਮਕਾਮਾਤ
ਮੈਂ ਸਥ ਦੇ ਬਲਦਾਂ ਮਕਾਮ “ਅਭਿਧਿਤ ਔਰ
ਬਂਦਾਹੀ” ਹੈ ਔਰ ਦੁਆ ਚ੍ਰੂ ਦੇ ਅਭਿਧਿਤ ਔਰ

બંદગી કા સબ સે ઉચા મજહર હે; ઈસલિયે
આપ કે ઈશ્વારઃ:

لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الدُّعَاءِ۔

(તિરમિઝી: ૩૭૦)

(તરજમહ: અલ્લાહ તાલાલા કે યહાં દુઆ સે
જ્યાદહ કોઈ ચીજ અઝીજ નહીં,) કે મુતાબિક
ઈમાનવાલે કે આ'માલ વ અહવાલ મેં સબ
સે અકરમ વ અશરફ દુઆ હી હે.

યે ખચાલ તો બહુત હી આમિયાનહ
ઔર ગલત હે કે તબ્બહ વ ઈસ્તિગફાર
ગુનાહગારોં હી કા કામ હે, ઉન્હીં કો ઈસ્કી
જરૂરત હે. વાકિઅહ યે હે કે અલ્લાહ કે
મુકર્બ બંદે, યહાં તક કે અંબિયા જો
ગુનાહોં સે મા'સૂમ હોતે હોં, ઉન્કા હાલ યે
હોતા હે કે સબ કુછ કરને કે બાદ ભી વો

ਮਹਸੂਸ ਕਰਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਲਵਾਈ ਤਆਲਾ ਕੀ
 ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਹਕ ਬਿਵਕੁਲ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਾ ਔਰ
 ਵੋ ਬਰਾਬਰ ਤਥਾਂ ਵੱਡਾ ਇਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ ਕਰਤੇ ਹੋਣੇ,
 ਹਤਾਂ ਦੇ ਅਪਨੀ ਨਮਾਜ਼ੀਂ ਤਕ ਕੋਈ ਕਾਬਿਲੇ
 ਇਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਖੂਦ ਸਚਿਵਹੁਲ
 ਅੰਬਿਯਾ[ؑ] ਦਾ ਅਮਲ ਅਛਾਈਖ ਮੌਜੂਦ ਹੈ
 ਕੇ ਆਪ ਏਕ ਦਿਨ ਮੌਜੂਦ; ਬਲਕੇ ਏਕ ਏਕ
 ਮਜ਼ਲਿਸ ਮੌਜੂਦ ਸੋ ਸੋ ਮਰਤਬਾਈ ਇਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ
 ਕਰਤੇ ਥੇ, ਔਰ ਅਮਲ ਦੇ ਸਾਥ ਸਾਥ
 ਇਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ ਵੱਡਾ ਤਥਾਂ ਦੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਫ਼ਜਾਈਲ ਵੱਡਾ
 ਫ਼ਾਈਦੇ ਭੀ ਬਧਾਂ ਫਰਮਾਏ ਹੋਣੇ। ਕੁਝ ਆਧਾਤ ਵੱਡਾ
 ਅਛਾਈਖ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਪੇਸ਼ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ।

ઈસ્ટિગાંધાર ઓર તલ્લાણ

- (૧) રહમત કી બારિશ બરસતી હે. (સૂરાએ છૂદ)
- (૨) માલ વ અવલાદ મેં બરકત કા સબબ હે. (સૂરાએ નૂહ)
- (૩) તાકત ઔર કુપ્યત બળહતી હે. (સૂરાએ છૂદ)
- (૪) આવક કે સાધન મેં બરકત હોતી હે. (સૂરાએ નૂહ)
- (૫) ઔર અલ્લાહ કે અજાબ સે હિન્દુઝત કી ગેરન્ટી મિલતી હે. (સૂરાએ અન્ધાલ)
- (૬) ઈસ્ટિગાંધાર: બેહતરીન દુઆ હે.
- (જામિઉસ સગીર: ઉ૮૮૦, કન્યુલ ઉમ્માલ: ૨૮૮૫)
- (૭) દિલોં પર ગુનાહોં કી વજહ સે કાટ લગતા હે, ઈસ્ટિગાંધાર ઉસ્કા પોલિશ હે. (મુઅજમે સગીર: ૫૦૮)
- (૮) કામ્યાબી દિલાનેવાલા હે.
- (હકીમ તિરમિઝી: ૨/૨૦૫, જમઉલ જવામેઅ: અલ્હમ્રા મઅલનૂન ૨૦)
- (૯) અલ્લાહ કો સબ સે જ્યાદહ મહબૂબ હે.
- (હકીમ તિરમિઝી: ૨/૨૦૫, જમઉલ જવામેઅ: અલ્હમ્રા મઅલનૂન ૨૦)

(੧੦) ਗੁਨਾਈਂ ਕੀ ਇਵਾ ਹੈ.

(ਯਾਮਿਉਸ ਸਾਗੀਰ: ੧੦੧੮੮, ਸ਼ੁਅਬੁਲ ਈਮਾਨ ਮੌਹਿਮ ਮਜ਼ਮੁਨ ਕੀ
ਛਦੀਖ ਹੈ: ੬੭੪੬)

(੧੧) ਤਮਾਮ ਗੁਨਾਈਂ ਕੀ ਬਾਧਿਆਤ ਕਾ ਜ਼ਰੀਅਹ
ਹੈ, ਜੰਗ ਸੇ ਭਾਗਨੇ ਕਾ ਗੁਨਾਈ ਕਿਧੂੰ ਨ ਹੋ.

(ਮੁਅਝਮੇ ਸਾਗੀਰ: ੮੪੧)

(੧੨) ਆ'ਮਾਲ ਨਾਮੇ ਮੌਹਿਮ ਨੂਰ ਬਨਕਰ ਚਮਕਤਾ
ਰੇਹਤਾ ਹੈ. (ਤਾਰੀਖ ਈਥਨੇ ਅਸਾਕਿਰ: ੨੨/੧੭੭)

(੧੩) ਔਰ ਸਥਿਅਦੁਲ ਈਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ ਜ਼ਮਤ ਕਾ
ਧਾਖਲਾ ਦਿਲਾਤਾ ਹੈ. (ਭੁਖਾਰੀ: ੬੩੦੩)

(੧੪) ਜਧਾਇਹ ਈਸ਼ਟਿਗਫ਼ਾਰ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਕੇ ਲਿਧੇ:
ਆ'ਮਾਲਨਾਮਾ ਖੂਸੀ ਕਾ ਸਥਾਪਨ ਬਨਤਾ ਹੈ.

(ਅਲਮੁਅਝਮੁਲ ਅਵਸਤ: ੮੭੯)

(੧੫) ਖੂਸਾਖ਼ਬਦੀ ਔਰ ਖੂਸੀ ਕਾ ਮਕਾਮ ਹੈ.

(ਸੁਨਨੇ ਕੁਛਾ (ਨਸਈ): ੧੦੨੧੬)

(੧੬) ਅਲਖਾਇ ਤਖਾਲਾ ਹਰ ਮੁਸ਼ਿਕਲ ਆਸਾਨ
ਫਰਮਾ ਫੇਤੇ ਹੋਣੇ.

(ਸੁਨਨੇ ਕੁਛਾ (ਨਸਈ): ੧੦੨੧੭)

(۱۷) ਹਰ ਤੰਗੀ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਰਾਸਤਾ ਕਰਤੇ ਹੋਏ.

(ਸੁਨਨੇ ਕੁਥਾ (ਨਸਈ): ੧੦੨੧੭)

(۱۸) ਔਰ ਐਸੀ ਜਗਹ ਦੇ ਰਿਝਕ ਅਤਾ ਫਰਮਾਤੇ
ਹੋ ਜਹਾਂ ਦੇ ਉਡਕੇ ਵਹਮੋ ਗੁਮਾਨ ਭੀ ਨ ਹੋ.

(ਸੁਨਨੇ ਕੁਥਾ (ਨਸਈ): ੧੦੨੧੭)

(۱੯) ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਸਜਦੇ ਮੌਜੂਦ ਤੀਨ ਮਰਤਬਹਾਲ
ਰੱਬ اਗْفِرْ لِي ਕੇਹਤਾ ਹੈ ਤੋ ਸਰ ਉਠਾਨੇ ਦੇ ਪੇਹਲੇ
ਉਡਕੀ ਮਗਫ਼ਿਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

(ਮੁਅਝਮੇ ਕਬੀਰ (ਤਬਰਾਨੀ): ੮੧੮੭)

(੨੦) ਰੋਜਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤਾਈਸ ਮਰਤਬਹਾਲ ਮੋ'ਮਿਨ
ਮਦੀਂ ਔਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਲਿਧੇ ਈਸ਼ਿਤਗਫ਼ਾਰ ਦਾ
ਮਾ'ਮੂਲ ਬਨਾਨੇਵਾਲੇ ਕੀ ਦੁਆਖੇਂ ਤਬੂਲ ਹੋਤੀ ਹੈ,
ਔਰ ਐਸੇ ਲੋਗਾਂ ਦੇ ਤੁਝੈਲ ਜਮੀਨਵਾਲਾਂ ਕੋ ਰੋਜ਼ੀ
ਮਿਲਤੀ ਹੈ. (ਮਜਮਉਲ ਜਵਾਈਦ: ੧੦/੨੧੦, ਛਈਥ: ੧੭੬੦੦)

(੨੧) ਮੋ'ਮਿਨ ਮਦਦ ਵ ਔਰਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ
ਈਸ਼ਿਤਗਫ਼ਾਰ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਦੇ ਲਿਧੇ ਹਰ ਹਰ ਮਦਦ ਵ

औरत के बदले एक एक नेकी लिखी जाती है.

(मुस्नदे शामियीन (तबरानी): ३/२७४, हदीयः २१५५)

(२२) हर रोज सित्तेर (७०) मरतबह ईस्तिगङ्घार करनेवाला “गांडिलीन” में शुभार नहीं होता. (अमलुल यम वल्लयलह ईब्ने सुन्नीः उ६६)

(२३) सित्तेर (७०) मरतबह ईस्तिगङ्घार पर सात सो गुनाह मुआई होते हैं.

(अद्दुआ लितबरानीः १८३८)

(२४) वो शज्स (गुनाहों पर) जमा रेहनेवाला नहीं समझा जाता जो बध्यश भाँगता रेहता है; दिन में सित्तेर मरतबह गुनाह करे तो भी.

(तिरमिज़ीः ३५५८)

(२५) ईस्तिगङ्घार करनेवाले उम्मत के बेहतरीन लोग हैं. (अल्मुअज्मुल अव्सतः ६५५८)

(२६) मगङ्गिरत भाँगनेवाले पर अल्लाह तआला (मुहम्मद और घ्यार से) तब्बुब

ફરમાતે હે.

(તિરમિજી: ૩૪૪૬)

(૨૭) ગુનાહોં સે તબ્બણ કરનેવાલા ઐસા હો જાતા હે જૈસે ઉસે જિમ્મે કોઈ ગુનાહ ન હો.

(ઇબ્ને માજદ: ૪૨૫૦)

(૨૮) હિન્દુ અનસ ઇબ્ને માલિક ﷺ ફરમાતે હું કે એક આદમી આયા ઓર કેહને લગાઃ એ અલ્લાહ કે રસૂલ! મેંને ગુનાહ કર લિયા હે. આપ ﷺ ને ફરમાયા ઇસ્તિગફાર કર લો, ઉસને કહાઃ મેં ઇસ્તિગફાર કરતા હું, ફિર સે ગુનાહ કર બેઠતા હું. આપ ﷺ ને ફરમાયાઃ જબ તુ ગુનાહ કરે તો ફિર સે ઇસ્તિગફાર કર. ઉસ શખ્સ ને કહાઃ ફિર ગુનાહ કર બેઠતા હું. આપ ﷺ ને ફરમાયાઃ ફિર ઇસ્તિગફાર કરતા રેહ; યહાં તક કે શયતાન નાકામ હો જાએ.

(અત્તબ્બણ ઇબ્ને અબી દુન્યા: ૧/૭૧, હદીથ: ૫૮)

ये کुर्झان و ہدیٰؑ مें پारिए
 ہسٹیگاہار و تبھਾਈ کے کुछ فزاہل کی جانिब
 ہشਾਰਾ کਿਯਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਨੀ ਇਨਕਾ ਇਸ ਤਰਹ
 ਬਧਾਨ ਕਰਨਾ ਕੇ ਸਬ ਆ ਜਾਂਦੇ, ਕੋਈ ਫਜ਼ੀਲਤ,
 ਫਾਈਦਾ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹੇ, ਯੇ ਤੋ ਬਹੁਤ ਮੁਖਿਕਲ ਹੈ.
 ਇਨ ਫ਼ਾਈਲ ਵ ਤਰ੍ਹਾਂਬਾਤ, ਨੀਜ ਮੌਜੂਦਾ
 ਹਾਲਾਤ - ਜਿਨਸੇ ਹਮ ਦੀ ਚਾਰ ਹੋ - ਕਾ ਤਕਾਜਾ ਯੇ
 ਹੈ ਕੇ ਹਮ ਜਧਾਈ ਸੇ ਜਧਾਈ ہس਼ਟਿਗਾਹਰ ਕਰੋ.
 ਯੇ ਧਾਨ ਰਹੇ ਕੇ ਯੇ ਫਿਤ ਹਸ਼ਟਿਗਾਹਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
 ਬਲਕੇ ਉਥੇ ਸਾਥ ਹਜ਼ਰਤ ਨਭਿਯੇ ਕਰੀਮ ﷺ ਨੇ
 ਦੀਨ ਵ ਹੁਨਾਂ ਕੀ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਭਲਾਈਆਂ ਭੀ ਮਾਂਗੀ
 ਹੈਂ, ਜਿਨਕਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਆਖਿਰ ਮੌਹਿਮ
 ਦਿਯਾ ਗਿਆ ਹੈ.

લિહાજા તમામ મુસલમાનોં સે, ખાસ કર ઉલમા વ તલબા ઓર દા'વતો તબ્લીગ સે લગે જુણે હજરાત સે યે દરખાસ્ત હે કે ઈન્માસૂર કલિમાતે ઈસ્તિગફાર કો અપના રોજ કા મા'મૂલ બના લેં ઓર ઉઠતે બેઠતે બહુત જ્યાદા ઈસ્તિગફાર કરતે રહેં.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઈસ્કી તૌફીક વ સાચાદત અતા ફરમાએ ઓર અપની રામંદી સે માલામાલ ફરમાએ. આમીન.

હજરત અકદસ મુફતી અહમદ ખાનપૂરી સાહબ
(દામત બરકાતુહુમ)

૨૭, જુમાદલ ઉલા ૧૪૪૨ હિજરી મુતાબિક ૮ જનવરી ૨૦૨૧,
બરોજ જુમાદલ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ
 عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَحِيدٌ.
 اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ
 عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَحِيدٌ.

नोट:- भारत की असल तहरीर उद्दृ में
 हे. मेंने आसानी के लिये उसका गुजराती
 लिखांतर करने के साथ कहीं कहीं अलाङ्कार
 भारत की ईजाजत से बदले हैं. (ताहिर)

કુર્અન કરીમ શ્રી બીસ
આધાતે યાસીનાકાર

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢ الرَّحْمَنِ

الْرَّحِيمِ ٣ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ

نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٤ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ

الْمُسْتَقِيمَ ٥ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

وَلَا الضَّالِّينَ ٦

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

① رَبَّنَا وَأَجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً
مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ

الْتَّوَابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٥﴾

② سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾
لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ

(۱) ہشٹراہیم اور ہسمائیل ﷺ کی زبانی
اپنے اور اپنی آنے والی نسلوں کے
فرمانبرادر بنا نے کی درخواست ہے۔

(۲) جانکر گوناہوں سے بचنا، اور ہو جائے
تو فیروزی توار پر ہستیگشاڑ کرنا مذکوری ہے،
ধ্যান দেনে কী বাত যে হে কে ইন দুআओঁ মেঁ ↳

وَعَلَيْهَا مَا أَكْتَسَبْتُ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ
 أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتُهُ عَلَى
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ
 وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا
 عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾ [البقرة]

③ رَبَّنَا إِنَّا ءَامَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ

[آل عمران]

النَّارِ ۝

- (१) ਇਹਾਂ ਕੇ ਬਾਹਰ ਖਤਾ ਪਰ ਭੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮਾਂਗਨੇ ਕੀ ਤਾਲੀਮ ਦੀ ਗਈ ਹੈ।
- (੨) ਇਸ ਦੁਆ ਕੇ ਪੇਹਲੇ ਔਰ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਸਥਾਨ ਦੇ ਖੁਦਾ ਕੇ ਰਾਸਤੇ ਮੌਜੂਦ ਜਾਨੋ ਮਾਲ ਲਗਾਕਰ ਭੀ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਮੌਜੂਦ ਕਰ ਇਹਿਤਿਗਫ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਏ।

④ رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ
أَقْدَامَنَا وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَفِرِينَ ﴿١٦﴾ [آل عمران]

⑤ رَبَّنَا فَاعْغِفْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفَرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا
[آل عمران]

مع الأبرار

⑥ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا
[الأعراف]

لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٢٣﴾

(४) यह सुन्ना में गुनाहों की अप्रिशशि, हक्क के रास्ते पर जमने और दुश्मनों पर फैतह और मदद की दरखास्त है।

(५) गुनाहों की मुआझी और अर्थे अंजाम में नेकों के साथ होने की हुआ और दरखास्त है।

(६) अबूल बशर सचिदुना आदम ﷺ की हुआ, जिसमें तब्बह के वो कलिमात हैं, जो ↳

۶ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

[الأعراف]

۷ أَنْتَ وَلِيْنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَأَرْحَمْنَا خَيْرٌ

[الأعراف]

الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

۸ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ

(۱) اخلاقیات تआਲا کی تاریخ سے سਿੱਖਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨਕੇ ਜ਼ਰੀਏ ਤਬਦੀਲ ਕੀ ਕਿਆਂਵਿਤ ਕੀ ਜਾਂਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ.

(۲) ਅਖਲਾਈ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਜਲੀ ਸੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਥੁਂ ਹਾਲਤ ਸਹੀਈ ਹੂਂਦੀ ਤੋਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ﷺ ਨੇ ਇਨ ਬਰਕਤਵਾਲੇ ਅਦਿਆਤ ਸੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀ.

(۳) ਮੂਸਾ ﷺ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸੇ ਗਲਤਿਆਂ ਦੇ ਦਰਗੁਜਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਦਰਖਾਸਤ ਸਿੱਖਾਈ ਗਈ ਹੈ.

(۴) ਨੂਹ ﷺ ਕੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਹੁਆ ਔਰ ਤਬਦੀਲ

وَإِلَّا تَغْفِرُ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِّنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٤٧﴾ [هود]

۱۰ رَبَّنَا أَغْفِرْ لِي وَلِوَالدَّى وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ

[ابراهیم] ﴿٤١﴾ الْحِسَابُ

۱۱ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

[الأنبياء]

۸۷

C کے بہت سارے احادیث کی تائیدیں ہیں۔

(۹۰) ایسا بھی وہ کتاب کے دین والی دین اور مسیحیوں کی مددگیری کے واسطے ہمارتے ہیں جس کی عبارت سے ہوا کہ کیمتوں تک پہنچتا ہے۔

(۹۱) یونوس ﷺ کی اسرار دار اور کائنات کی دعاؤں کے ایجاد کرنے والے اور تکلیفوں کی یادوں میں بھی آذینات کی ہیں ۹

۱۲) رَبَّنَا إِمَانًا فَاغْفِرْ لَنَا وَأَرْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

[المؤمنون]

۱۹

۱۳) رَبِّ اغْفِرْ وَأَرْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

[المؤمنون]

۱۴) رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ، إِنَّهُ

C) راستا پैदا کر دتے ہے۔

(۹۲) اخلاقی تاخالا کی اتنا کی ہوئی یہ ماناں کی نے ابھت کا ہوا لایا ہے کر یہ سی نے ابھت ہے نے واپس کے سامنے مگدھیرت و رحمت کی بھیک مانگی گئی ہے۔

(۹۳) اے ارہم رہیمیں! بھیک کا یہاں اپنے لایا کر تیری مگدھیرت و رحمت کا تلبجگار ہے۔

(۹۴) موسا ﷺ کی ترسی سے بھول کے یہ کرار کے ➡

[القصص]

هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

١٦

١٥ قَالَ رَبِّ أَغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي

[ص] ١٦ لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَابُ

١٧ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرْ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ

● बाद मग़ाफिरत की हुआ है और अल्लाह की तरफ से अप्रिशशा की गोरन्टी है, हम भी ये हुआ मांगकर ये उभीद रखें।

(١٤) سُلَيْمَان ﷺ की तरफ से मग़ाफिरत और अज़ीमुशान बादशाहत की हुआ की गई है, हम भी इस हुआ के जरीबे मग़ाफिरत व रहमत माँगें और अपनी झड़रतें मालिकुल मुक्क और झड़रतें पूरी करनेवाले के सामने रखें और कबूल के उभीदवार रहें।

(١٥) نَعْمَاتٍ كَثِيرٍ، نَعْمَلْ كَثِيرٍ تَؤْذِنِي

وَعَلَى وَالِدَيَ وَأَنْ أَعْمَلَ صَلِحًا تَرْضَهُ وَأَصْلِحُ لِي فِي

ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾

[الأحقاف]

۱۶ رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ
وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلَّا لِلَّذِينَ ءامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ

رَءُوفُ رَحِيمٌ ﴿١٦﴾

[الحشر]

☞ और अवलाद के सुधरने की जामेअ दुआ का बहुत मेहंगा तोहफा है।

(۱۷) मजहबी एकता और उम्मत में भाई चारणी की दृष्टि दौणाने के लिये बहुत असरदार दुआ और दरभास्त की कीमती सौगात है।

(۱۸) जबरदस्त और हिक्मतवाली जात के हुजूर काफिरों के जुल्म का निशाना बन्ने से ☞

۱۸) رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَأَغْفِرْ
لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾ [المتحنة]

۱۹) رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَأَغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٧﴾ [التحريم]

۲۰) رَبِّ أَغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارِأً

[نوح]

۲۸

● बचने की हुआ हे.

(۱۸) नूर पूरा करने और मगाफिरत की हुआ मांगी गई हे.

(۱۹) नूह ﷺ की जबानी अपनी जात, वालिदैन और मो'मिन मर्दों और औरतों के लिये मगाफिरत की हुआ मांगने की तालीम दी गई हे.

ਹਣੀਬ ਮੌਂ ਵਾਰਿਏ ਆਲੀਸਾ ਕਾਨਿਤਗਾਫ਼

۱۴۷ ت کو بھائی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ،
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا،
مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلُهُ فَلَا هَادِي
لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

✿ ਹਜ਼ਰਤ ਅਭੁਲਲਾਹ ਈਜਨੇ ਮਰਉਦ ﷺ ਦੀ ਸ਼ਰਮਾਤੇ
ਹੋ ਕੇ: ਨਾਭਿਯੇ ਕਰੀਮ ﷺ ਨੇ ਹਮੌਂ (ਅਹਮ ਮੌਕੇ
ਪਰ) ਹਾਜ਼ਤਕਾ ਖੁਲਖਲ੍ਹ ਪਹਣੇ ਕੀ ਤਾਂ ਲੀਮ ਦੀ.

(ਈਜਨੇ ਮਾਝਦ: ۹۸۸۲)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 (سَمِيعٌ دُونَ لِلْأَسْمَاءِ الْجَاهِيَّةِ)

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا
 عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ
 بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ،
 وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي؛ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا
 أَنْتَ.

[البخاري: ٦٣٠٦، ٦٣٢٣]

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي طُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا

(۱) (۱) جیسے اپنے سوچ کے وکت یہ دھنیا
 پڑھی، لیکن اسی دن مرن گیا تو وہ جنم میں
 دامیل ہوگا اور شام کے وکت پڑھی، لیکن
 اسی رات مرن گیا تو وہ جنم میں دامیل
 ہوگا۔

(بُخَارِي: ٦٣٠٦)

يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِّنْ
عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

[البخاري: ٦٣٢٣، ٨٣٤]

۲) اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي، وَأَنَا
عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي
ذَنْبِي جَمِيعًا، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

[مسلم: ٧٧١]

(۲) هजरت ابوبکر رض نے آپ صلی اللہ علیہ و آله و سلم سے اجر کیا کہ: مुझے کوئی اسی دعاء سیخا دیجیے جیسے میں نماز میں پڑھا کردن۔ تو آپ صلی اللہ علیہ و آله و سلم نے فرمایا: یہ دعاء پڑھا کرو۔ (بुخاری: ٤٣٤)

(۳) یہ لانبی حدیث کا ایک حصہ ہے، هजرت اولیٰ صلی اللہ علیہ و آله و سلم فرماتے ہے کہ: نبی یعنی کریم صلی اللہ علیہ و آله و سلم

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّيْ، وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِيْ،
وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِيْ، يَارَبِّ! فَاغْفِرْ لِي ذَنْبِيْ، إِنَّكَ
أَنْتَ رَبِّيْ، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

[مسند أَحْمَد: ۱۰۶۸۱]

اللَّهُمَّ أَسْتَغْفِرُكَ لِذَنْبِيْ، وَأَسْتَهْدِيْكَ لِمَرَاسِدِ
أَمْرِيْ، وَأَتُوْبُ إِلَيْكَ، فَتُبْ عَلَيْ، إِنَّكَ أَنْتَ رَبِّيْ.

[المصنف لابن أبي شيبة: ۹۵۱۳]

● જબ નમાઝ શુરૂઆ કરતે તો યે દુઅા પણહતે.
(મુસ્લિમ: ૭૭૧)

(૪) હિન્ડુનારાના નબિયે કરીમ ﷺ સે નકલ કરતે હું કે યે સબ સે બેહતરીન ઔર જામેઆ દુઅા હૈ. (મુસ્લાહ અહમદ: ૧૦૬૮૧)

(૫) હિન્ડુના ઉમર ﷺ યે દુઅા પણહા કરતે થે.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تُبْثُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ
 عُذْتُ فِيهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا أَعْطَيْتُكَ مِنْ نَفْسِي،
 ثُمَّ لَمْ أُوفِ لَكَ بِهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِلنِّعَمِ الَّتِي تَقَوَّيْتُ
 بِهَا عَلَى مَعْصِيَتِكَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ خَيْرٍ أَرَدْتُ بِهِ
 وَجْهَكَ فَخَالَطْنِي فِيهِ مَا لَيْسَ لَكَ . اللَّهُمَّ لَا تُخْزِنِي
 فَإِنَّكَ بِي عَالِمٌ، وَلَا تُعَذِّبِنِي فَإِنَّكَ عَلَيَّ قَادِرٌ .

[کنز العمال: ۵۱۶]

(۱) (મુસનાફ ઈજને અબી શખષ: ૨૮૫૧૩)

(૯) હજરત અબુ લ્લાહ ઈજને ઉમર ﷺ ફરમાતે
 તું કે: રસૂલુલ્લાહ ﷺ બારબાર ઈશ્રાદ ફરમાતે
 કે: એ મેરે સહાબા! તુમ અપને ગુનાછો કો
 આસાન કલિમાત કે જરીએ કયું નહીં
 બખ્શાવાતે? સહાબા ﷺ ને અર્જ કિયા કે: વો

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِيْ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ۔ (۷)

[ابن ماجہ: ۷۷۱، مسند احمد: ۲۶۴۱۶]

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِيْ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ فَضْلِكَ۔ (۸)

[ابن ماجہ: ۷۷۱، مسند احمد: ۲۶۴۱۶]

Q क्लिमात क्या हैं? आप ﷺ ने इरमाया के: मेरे भाई खलिर के अद्वाज पठहा करो. हमने अर्ज किया के: वो क्या कहा करते थे? आप ﷺ ने ये हुआ बतलाई. (کنیعہ عجماء: ۴۹۲۶)

(۷) छज्रत शतिमह ﷺ इरमाती हैं के: नबिये करीम ﷺ जब मस्तिष्क में दाखिल होते तो ये हुआ पठहा करते थे. (ઇඝنے ماجہ: ۷۷۱)

(۸) छज्रत शतिमह ﷺ इरमाती हैं के: नबिये करीम ﷺ जब मस्तिष्क से निकलते तो ये हुआ पठहा करते थे. (ઇඝنے ماجہ: ۷۷۱)

۹) اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ.

[المعجم الكبير للطبراني: ۶۶۷۰، مجمع الزوائد: ۱۷۴۰۵]

۱۰) اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي، وَعَافِنِي، وَاهْدِنِي،
وَارْزُقِنِي، وَاجْبُرِنِي، وَارْفَعِنِي، إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ
خَيْرٍ فَقِيرٌ. [أبوداود: ۸۵۰ والترمذى: ۲۸۴، وابن ماجه: ۸۹۸ والقصص: ۲۴]

(۸) હિન્ડરત સાઈબ ઈજને યજીદ رضي الله عنه ફરમાતે હું કે: રસૂલુલ્હાહ صلوات الله عليه وسلم ને ઈશ્વાર ફરમાયા કે: ઈન્સાન કે લિયે યે દુઆ કાઢી હે. (મુઅજ્જમે કબીર: ૬૬૭૦)

(۹) હિન્ડરત અછુલ્લાહ ઈજને અબ્બાસ رضي الله عنه ફરમાતે હું કે: નબિયે કરીમ صلوات الله عليه وسلم દોનોં સજદાઓ કે બીચ મેં યે દુઆ પણ કરતે થે. (અબૂ દાવૂદ: ૮૫૦)

નોટ: وَارْزُقِنِي તક અબૂદાવૂદ (હદીથ: ૮૫૦) મેં હે.

તિરમિઝી (હદીથ: ૨૮૪) મેં, ઔર ઈજને માજિહ (હદીથ: ૮૯૮) મેં હે,
ઔર આખરી જુમલા સૂરએ કસસ (આયત: ૨૪) મેં હે.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ
الْتَّوَابُ الرَّحِيمُ. (۱۱)

[مسند أحمد: ۵۳۵۴، السنن الكبرى للنسائي: ۱۰۹۲۰]

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ: دِقَّهُ وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ
وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَّتُهُ وَسِرَّهُ. (۱۲)
[مسلم: ۴۸۳]

(۹۱) હિન્ડરાત અબુહુલાહ ઈજને ઉમર
ફરમાતે હું કે: મેં નબિયે કરીમ ﷺ કી
ખિદમત મેં બેઠા હૂવા થા, આપ ﷺ ને સો
મરતબહ ઈસ્તિગફાર કિયા ઓર ઉસે બાદ યે
દુઆ પણી. (મુસ્નાહ અહ્મદ: ૫૩૫૪)

(۹۲) હિન્ડરાત અબુહુલુરૈરહ ﷺ ફરમાતે હું કે:
સજ્દે મેં આપ ﷺ યે દુઆ પણી કરતે થે.
(મુસ્લિમ: ૪૮૩)

۱۳) **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، وَوَسِّعْ لِي فِي دَارِي، وَبَارِكْ لِي**

فِي رِزْقِي. [السنن الكبرى للنسائي: ۹۸۲۸، عمل اليوم والليلة لابن

السفى: ۴۸، الترمذى: ۳۵۰۰، وفيه: فِيمَا رَزَقْتَنِي مَكَانٌ فِي رِزْقِي]

۱۴) **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، وَوَسِّعْ لِي خُلُقِي، وَطَيِّبْ لِي**

كَسِيرِي، وَقَنْعَنِي بِمَا رَزَقْتَنِي، وَلَا تُذْهِبْ طَلَيْنِي إِلَى

(۹۳) **ਹਜਰਤ ਅਬੂ ਮੂਸਾ ਅਸ਼ਾਹੀ** ﷺ **ਫਰਮਾਤੇ**

ਹੁੰਕੇ: ਮੈਂ ਨਬਿਯੇ ਕਰੀਮ ﷺ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੈਂ ਆਯਾ,

ਆਪ ਵੁਝੂ ਫਰਮਾ ਰਹੇ ਥੇ, ਮੈਂਨੇ ਆਪ ਦੋ (ਵੁਝੂ ਦੀ

ਦੌਰਾਨ) ਦੇ ਹੁਆ ਸੁਣੀ. ਵੁਝੂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂਨੇ ਅਜੇ

ਕਿਧਾ ਕੇ: ਏ ਅਲਵਾਈ ਦੇ ਨਭੀ! ਮੈਂਨੇ ਆਪਦੇ ਦੇ

ਹੁਆ ਸੁਣੀ ਹੈ. ਆਪਨੇ ਇਤਾਂਦ ਫਰਮਾਯਾ ਕੇ: ਕਿਧਾ

ਇਸਮੇਂ ਕਿਸੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਾਕੀ ਰਹਾ?

(ਧਾਨੀ ਕੋਈ ਭਲਾਈ ਨਹੀਂ ਛੂਟੀ.) (ਸੁਨਨੇ ਕੁਬਾ: ۶۸۲۸)

(۹۴) **ਹਜਰਤ ਅਲੀ** ﷺ **ਫਰਮਾਤੇ ਹੁੰਕੇ: ਨਬਿਯੇ ↳**

شَيْءٍ صَرَفْتَهُ . [الجامع الكبير: ۱۸ / ۵۶۰]

۱۵ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي، وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

□ کریم ﷺ نے مुज سے امر مाया کہ: میں تु مھنے پانچ ہزار بکریاں دੂنے یا اسے کلیمات سیخ لانا دੂنے جਿਨਮے دین اور دੁन্যا کی بਲਾਈ ہے؟ میں نے ارج کیا کہ: اخਲਾਹ کے رਸੂل! پانچ ہزار بکریاں تو بਹੁਤ ہیں; لेकن (उसکے مुਕਾਬਲے میں میں ہر سکੋ تਰਜ਼ਹ ਦੇਤਾ ਹਨ ਕੇ) آਪ مੁझے ਵੋ کلیمات سیخ لانا ہے۔ ਤो آپ ﷺ نے مੁਜے یہ دੁਆ سیخ لਾਈ۔

(جمعتل جوابیں یا نی اکٹھامیں علیل کبیر: ۹۸/۴۶۰)

(۹۴) ہزارت ابوبو موسیٰ اشراری ﷺ امر ماتے ہیں کہ: نبی یہ کریم ﷺ یہ دੁਆ پਣਹਾ کرتے ہے۔

(بुخਾਰੀ: ۶۷۶۶)

هَرْزِيٌّ وَجِدِّيٌّ، وَخَطَئِيٌّ وَعَمْدِيٌّ، وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِيٌّ.
[البخاري: ۶۳۹۹]

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطَئِيٌّ وَعَمْدِيٌّ، وَهَرْزِيٌّ وَجِدِّيٌّ،
وَلَا تَحْرِمْنِي بَرَكَةً مَا أَعْطَيْتَنِي، وَلَا تَفْتَنْنِي فِيمَا
أَحْرَمْتَنِي.
[المعجم الأوسط: ۷۱۰]

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطَائِي وَذُنُوبِي لِكُلِّهَا، اللَّهُمَّ

(۹۵) ਹਜਰਤ ਉਬਦ ਈਜਨੇ ਕਾਬ اللہ علیہ السلام ਫਰਮਾਤੇ ਹੋ ਕੇ: ਰਸੂਲੁਲਾਹ ﷺ ਨੇ ਮੁੜ ਸੇ ਫਰਮਾਯਾ ਕੇ: ਕਿਧਾ ਮੈਂ ਤੁਮਕੋ ਵੋ ਕਲਿਮਾਤ ਨ ਸਿਖਲਾਉ ਜੋ ਮੁੜਕੋ ਜਿਭਈਲ ﷺ ਨੇ ਸਿਖਲਾਏ? ਮੈਂਨੇ ਕਹਾ: ਜੇ ਹਾਂ ਅਲਵਾਹ ਕੇ ਰਸੂਲ! ਤੋ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਯੇ ਕਲਿਮਾਤ ਸਿਖਲਾਏ.

(ਅਲਮੁਅਜਮੁਲ ਅਵਸਤ: ۷۹۹۰)

(۹۷) ਹਜਰਤ ਅਬੂਉਮਾਹ اللہ علیہ السلام ਫਰਮਾਤੇ ਹੋ ਕੇ: ↳

انْعَشِنِي وَاجْبُرْنِي، وَاهْدِنِي لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ
وَالْأَخْلَاقِ، فَإِنَّهُ لَا يَهْدِي لِصَالِحِهَا، وَلَا يَصْرِفُ عَنِّي
سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ. [المعجم الكبير: ۷۸۹۳، المعجم الأوسط: ۴۴۴۲]

۱۸ ﴿اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخْرَثْتُ، وَمَا
أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ﴾

⇒ मैंने जब भी आप ﷺ की ईक्तिदा में
आपसे करीब रेहकर नमाज पढ़ी तो हर
नमाज के बाद मैंने आप ﷺ से ये हुआ सुनी।

(मुअज्जमे कबीर: ۷۸۸۳)

(۹۸) इंग्रिज अली ﷺ से मन्कूल एक लंबी
रिवायत का टुकड़ा है, जिसमें आप ﷺ की
नमाज की हुआओं नकल फरमाई हैं, और इस
हुआ के मुतालिक फरमाते हैं कि: आपने ➡

بِهِ مِيقَةٍ، أَنْتَ الْمُقَدّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهٌ إِلَّا أَنْتَ.

[مسلم: ۷۷۱]

۱۹
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا، وَارْحَمْنَا، وَارْضَ عَنَّا، وَتَقْبِلْ مِنَّا،
وَادْخِلْنَا الْجَنَّةَ، وَنَجِنَّامِنَ النَّارِ، وَأَصْلِحْ لَنَا شَانَنَا

[ابن ماجہ: ۳۸۳۶، مسند احمد: ۲۲۱۸۱] گلہ۔

⇒ ترشਾਹਿਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਪਣਾਈ।

(ਮੁਸ਼ਟਿਲਮ: ۹۹۹)

(۹۸) ਹਣਰਤ ਅਭੂਉਮਾਹਦ ﷺ ਫਰਮਾਤੇ ਹੋ ਕੇ:
ਰਸੂਲੁਲਵਾਹ ﷺ ਅਸਾ ਮੁਬਾਰਕ ਪਰ ਟੇਕ ਲਗਾਏ
ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਤਸ਼ਰੀਫ ਲਾਏ, ਆਪਕੇ ਫੇਖਕਰ ਹਮ
ਖਣੇ ਹੋ ਗਏ, ਆਪ ﷺ ਨੇ ਫਰਮਾਯਾ ਕੇ: ਤੁਮ ਈਸ
ਤਰਹ ਖਣੇ ਨ ਹੂਵਾ ਕਰੋ ਜੈਂਦੇ ਝਾਰਿਸ ਕੇ ਲੋਗ
ਅਪਨੇ ਬਣੋਂ ਕੇ ਲਿਧੇ ਖਣੇ ਹੋਤੇ ਹੋ. ਹਮਨੇ ਅਜ
ਕਿਧਾ: ਏ ਅਲਵਾਹ ਕੇ ਰਸੂਲ! ਹਮਾਰੀ ਤਮਨਾ ਹੋ ਕੇ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسَعْتُ كُلَّ شَيْءٍ^(۲۰)
أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي.

[المستدرک علی الصحيحین للحاکم: ۱۵۳۵، ابن ماجہ: ۱۷۰۳]

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ، اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، وَأَذْهِبْ^(۲۱)

આપ હમારે લિયે અલ્લાહ સે દુઅા ફરમા હૈનું, તો આપને યે દુઅા ફરમાઈ. હિન્દુત્વ અથુ ઉમામહ للله ફરમાતે હું કે: હમારી ખાહિશ યે હૂં કે આપ કુછ ઔર દુઅા ફરમાએં, તો આપને ફરમાયા કે: કયા મેંને તુમ્હારે લિયે જામેએ દુઅા નહીં કર દી? (ઇન્દ્ર માજદ: ۳۸۳۶)

(۲۰) હિન્દુત્વ અભુલ્લાહ ઇન્દ્ર ને અમૃ ઇન્દ્ર આસ للله ફરમાતે હું કે: રસૂલુલ્લાહ للله ને ઇશાં ફરમાયા કે: ઇફતાર કે વકત રોજેદાર કી દુઅા રદ નહીં હોતી, ઉસે બાદ આપ للله ને ➡

غَيْظَ قَلْبِيْ، وَأَجْرِنِيْ مِنْ مُضَلَّاتِ الْفِتَنِ مَا أَحْيَيْتَنَا.

[مسند أحمد: ٢٦٥٧٦]

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوْبُ إِلَيْكَ مِنَ الْمَعَاصِي، لَا أَرْجِعُ

● ये हुआ पर्ही। (मुस्तदरकः १५३५)

ईज्ञे माजह में ईज्ञे अबी मुलयकह
نے اج्ञुल्लाह ईज्ञे अप्र ईज्ञे आस ﷺ का
ईफ्तार के वक्त ईस हुआ के पर्हने का मा'मूल
जिक्र किया है। (ईज्ञे माजहः १७५३)

(२१) (हिदायत के बाद गुमराही से बचने
और अल्लाह तआला की रहमत को मुतवज्जेह
करने के वास्ते) इजरत उम्मे सलमह ﷺ की
दरभास्त पर नविये करीम ﷺ ने उन्को ये हुआ
सिखलाई थी। (मुस्नद अहमद: २५४७५)

(२२) इजरत अबूदरदा ﷺ नक्ल करते हैं के:

[المستدرک: ١٨٩٩]

إِلَيْهَا أَبَدًا.

اللَّهُمَّ مَغْفِرَتُكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِيْ، وَرَحْمَتُكَ أَرْجُوْ
عِنْدِيْ مِنْ عَمَلِيْ. (٣، مرتبہ)

[المستدرک على الصحيحين للحاکم: ١٩٩٤]

● نبی خدا کریم ﷺ نے ۱۹۶۰ء فرمایا کہ: جو شعبس یہ دھوا پڑھ لے تو اسکی بگاہیت ہو جاتی ہے، جب تک کہ وہ اس گوناہ کو دو بارا ن کرے۔ (مُسْتَدْرَكٌ: ۹۸۸۸)

(۲۵) انگریز جاہیر ﷺ سے باری ہے کہ اسکے شعبس رسوئیلیاہ ﷺ کی بیانات میں آ کر کہاں نے لگاا: “ہااے! میرے گوناہ، ہااے! میرے گوناہ! (کیا ہے!)” آپ ﷺ نے یہ دھوا پڑھانے کو کہا، اسکے پڑھی، فیکر آپ ﷺ نے دوسری مراتب پڑھواہی، فیکر تیسرا مراتب

اللَّهُمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ بِمَاءِ الشَّلْجِ وَالْبَرْدِ، وَنَقِّ^{٢٤}
 قَلْبِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ التَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ
 الدَّنَسِ، وَبَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ
 بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ.
 [مسلم: ٥٨٩]

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا^{٢٥}
 إِسْتَبْشِرُوا، وَإِذَا أَسَأُوا إِسْتَغْفَرُوا. [ابن ماجه: ٣٨٢٠]

⇒ ૫૪૭૮. ઉસું બાદ આપ ﷺ ને ફરમાયા
 કે: તુથુ જા, અલ્લાહ ને તેરી મગફિત ફરમા
 દી. (મુસ્તદરક: ૧૮૮૪)

(૨૪) યે એક લંબી દુઆ કા હિસ્સા હે, હિત
 આઈશા ﷺ ફરમાતી હું કે: નબિયે કરીમ ﷺ યે
 દુઆઓં પણ કરતે થે. (મુસ્લિમ: ૪૮૮)

(૨૫) હિત આઈશા ﷺ ફરમાતી હું કે: ⇒

اللَّهُمَّ أَنْتَ خَلَقْتَ نَفْسِيْ وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ

٤٦

مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ
عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ، وَإِنْ أَمْتَهَا فَاغْفِرْ لَهَا وَارْحَمْهَا .

[السنن الكبرى للنسائي: ١٠٥٦، الأسماء والصفات للبيهقي: ١٢٤]

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ

٤٧

નાબિયે કરીમ ﷺ યે દુઆ માંગા કરતે થે.

(ઇજને માજહ: ૩૮૨૦)

(૨૬) હઝરત અબ્ડુલ્લાહ ઈણો ઉમર ﷺ ને
એક શાખ્સ કો યે સિખાયા કે જબ સોને કે લિયે
બિસ્તર પર આએ તો યે દુઆ પળે, ઔર
અભિર મેં ફરમાયા કે: મેંને રસૂલુલ્લાહ ﷺ સે
યે દુઆ સુની હે. (સુનને દુષ્પ્રા: ૧૦૫૬૪)

(૨૭) મેહજન ﷺ ફરમાતે હું કે: રસૂલુલ્લાહ ﷺ
મરિજદ મેં દાખિલ હૂએ તો દેખા કે એક ➡

الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً
أَحَدٌ، أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

[أبو داود: ٩٨٥، بأنك الواحد: زيادة من سنن النسائي: ١٣٠١]

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَرْفَعَ ذِكْرِي، وَتَضَعَ وِزْرِي،
وَتُصْلِحَ أَمْرِي، وَتُظَهِّرَ قَلْبِي، وَتُحَصِّنَ فَرْجِي، وَتُنَورَ
لِي قَلْبِي، وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلُىٰ

© શાખ્સ અપની નમાજ પૂરી કર કે તશહેદું કી
હાલત મેં બેઠા હૈ, ઔર યે દુઆ પણ રહા હૈ.
યે સુનકર આપ ﷺ ને તીન મરતબહ ફરમાયા
કે: આપકી બિશાશ હો ગઈ. (અબૂ દાવૂદ: ٦٨٤)

(૨૮) યે એક લંબી હદીષ કા ટુકળા હૈ, હજરત
ઉમ્મે સલ્માન ﷺ ફરમાતી હોય કે: યે વો દુઆ હૈ,
જો મુહમ્મદ ﷺ ને અપને રબ સે માંગી હૈ.

(મુસ્તાક: ٩٥٩٩)

مِنَ الْجَنَّةِ، آمِينَ .

[المستدرك: ١٩١١]

اللَّهُمَّ إِنَا نَسْأَلُكَ مُوْجَبَاتِ رَحْمَتِكَ، وَعَزَائِمَ
مَغْفِرَتِكَ، وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ، وَالغَنِيَّةَ مِنْ كُلِّ
بِرٍّ، وَالْفُوْزُ بِالْجَنَّةِ، وَالنَّجَاةَ بِعَوْنَىكَ مِنَ النَّارِ .

[المستدرك: ١٩٢٥]

اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَأَنَا أَعْلَمُ بِهِ،
وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ . [الأدب المفرد: ٧٦]

(٢٨) હાજરત અબુ લલાહ ઈજને મરણ
ફરમાતે હું કે: નબિયે કરીમ ﷺ યે દુઆ
માંગા કરતે થે. (મુસ્તાક: ૧૯૨૪)

(૩૦) હાજરત માઝિલ ઈજને યસાર ﷺ ફરમાતે
હું કે: મેં હાજરત અબુ ખ્રો રضી اللીધ
કે સાથ નબિયે
કરીમ ﷺ કી ખિદમત મેં હાજિર હૂવા, આપને ➔

۲۱ ﴿۱﴾ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ،

وَأَتُوبُ إِلَيْهِ . [أبو داود: ١٥١٧، والترمذى: ٣٣٩٧]

● इर्शाई फरमाया के: शिर्क तुम्हारे अंदर अँगूठी की चाल से भी ज्यादह चुपके से आता है. हजरत अबू बक्र رضي الله عنه ने अर्ज किया के: अल्लाह के सिवा किसी और को मार्बूद ठेहराने के अलावह भी शिर्क है? नबिये करीम صلوات الله عليه وآله وسلام ने फरमाया के: उस जात की कसम जिसके कछो में मेरी जान है! यकीनन शिर्क अँगूठी की चाल से भी ज्यादह छुपा है. क्या में आपको ऐसी हुआ न बतलाउ जिस से कम ज्यादह (सभी तरह का) शिर्क खत्म हो जाए? फिर आपने फरमाया: ये हुआ पछाड़ा करो. (अल्बादबुल मुकाद: ٧٩٦)

(३१) हजरत गैद رضي الله عنه ने रसूलुल्लाह صلوات الله عليه وآله وسلام को ◉

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاهْدِنِي السَّبِيلَ الْأَقْوَمَ . ٣٢

[مسند أحمد: ٢٦٦٨٥]

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ، أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ . ٣٣

[المصنف لابن أبي شيبة: ٩٦٤٨]

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ ٣٤

الرَّحِيمُ. [أبو داود: ٦١٨، ابن ماجه: ٣٨١٤، الأدب المفرد: ١٥١٦]

ੴ ਫਰਮਾਤੇ ਛੂਅੇ ਸੁਨਾ ਕੇ ਜਿਸਨੇ ਧੇ ਕਲਿਮਾਤ ਕਹੇ,
ਉਥੇ ਤਮਾਮ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਈ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੋਏ, ਚਾਹੇ ਵੀ
ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਸੇ ਭਾਗ ਗਿਆ ਹੋ। (ਅਬੂ ਦਾਵੂਦ: ੧੫੧੭)

(੩੨) ਹਜ਼ਰਤ ਉਮੰ ਸਲਖਣ ﷺ ਫਰਮਾਤੀ ਹੋ ਕੇ:
ਨਬਿਯੇ ਕਰੀਮ ﷺ ਧੇ ਦੁਆ ਪਛਾ ਕਰਤੇ ਥੇ।

(ਮੁਸਨਦ ਅਹਮਦ: ੨੬੬੮੫)

(੩੩) ਹਜ਼ਰਤ ਈਜਨੇ ਉਮਰ ﷺ ਧੇ ਦੁਆ ਪਛਾ
ਕਰਤੇ ਥੇ। (ਮੁਸਨਨਫ: ੨੮੬੪੮)

رَبِّ تَقْبِلُ تَوْبَتِيْ، وَأَغْسِلُ حَوْبَتِيْ، وَأَجِبْ دَعْوَتِيْ،
وَثَبِّتْ حُجَّتِيْ، وَسَدِّدْ لِسَانِيْ، وَاهِدْ قَلْبِيْ، وَاسْلُلْ
سَخِيمَةَ صَدْرِيْ .

(٣٥)

[الترمذى: ٣٥٥١]

اللَّهُ أَكْبَرُ، وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ،

(٣٦)

(٣٤) હિન્ડુલ્લાહ ઈજને ઉમર ﷺ ફરમાતે હેં કે: આપ ﷺ કી ઈસ દુઆ કો હમ શુમાર કરતે થે, આપ ﷺ યે દુઆ એક મજલિસ મેં સો સો બાર પણ્ઠા કરતે થે. (અબૂ દાવૂદ: ٩٤٩٦)

(٣٥) યે દુઆ એક લંબી હદીષ કા ટુકળા હે, હિન્ડુલ્લાહ ઈજને અભ્યાસ ﷺ ફરમાતે હેં કે: નબિયે કરીમ ﷺ યે દુઆ પણ્ઠા કરતે થે.

(તિરમિઝી: ٢٤٤٩)

(٣٦) હિન્ડુલ્લાહ ઈજને ઉમર ﷺ ને વુકૂફે અરફા કે મૌકે પર અસ્ત્ર કે બાદ હાથ ઉઠા

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، اللَّهُمَّ
اهْدِنِي بِالْهُدَىٰ، وَوَفِّقْنِي بِالْتَّقْوَىٰ، وَاغْفِرْ لِي فِي
الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ . [المصنف لابن أبي شيبة: ١٤٧٠٤]

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ، اللَّهُمَّ أَسْتَغْفِرُكَ لِذَنْبِيٍّ،
وَأَسْأَلُكَ رَحْمَتَكَ، اللَّهُمَّ زِدْنِي عِلْمًا، وَلَا تُنْزِغْ قَلْبِي
بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً، إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَابُ . [أبو داود: ٥٠٦١]

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ،

એકર યે દુઅા પળ્યી . (મુસનાદ ઈજને અબી શખબદ: ٩٤٩٥)

(૩૭) હજરત આઈશા ﷺ ફરમાતી હોય કે:
રસૂલુલ્હાન ﷺ ૪૮ રાત મેં બેદાર હોતે તો યે
દુઅા પળ્યતે . (અબૂ દાવૂદ: ૫૦૬૧)

وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، وَأَصْلِحْهُمْ، وَأَصْلِحْ ذَاتَ
بَيْنِهِمْ، وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ، وَاجْعَلْ فِي قُلُوبِهِمْ
الْإِيمَانَ وَالْحِكْمَةَ، وَثَبِّتْهُمْ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِكَ،
وَأَوْزِعُهُمْ أَنْ يَشْكُرُوا نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ، وَأَنْ يُؤْفِوا بِعَهْدِكَ الَّذِي عَاهَدْتَهُمْ عَلَيْهِ،
وَانْصُرْهُمْ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِمْ إِلَهُ الْحَقِّ!

[الدعوات الكبير للبيهقي: ٤٣٢]

(३८) दुआओं कुनूत का एक हिस्सा है, अबान ईज्जने अथ्याश اللهم इरमाते हैं: मैंने इजरत अनस ईज्जने मालिक الله से दुआओं कुनूत के सिलसिले में दरयाइत किया तो उन्होंने ये दुआ बतलाई और अधिर में इरमाया के: ये दुआ आसमान से नाजिल हुई है.

(અદ્વાવાતુલ કબીર: ૪૩૨)

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
۝ ۲۹

أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوْبُ إِلَيْهِ.
[الترمذى: ٣٤٣٣]

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ، اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، وَأَصْلِحْ
لِي عَمَلِي، إِنَّكَ تَغْفِرُ الذُّنُوبَ لِمَنْ تَشَاءُ، وَأَنْتَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ، يَا غَفَارُ! اغْفِرْ لِي، يَا تَوَابُ! تُبْ
عَلَيَّ، يَا رَحْمَنُ! ارْحَمْنِي، يَا عَفُوًّا! اعْفُ عَنِّي، يَا
رَوْفُ! ارْوُفْ بِي، يَا رَبَّ! أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
(٣٦) ہنریت اخڈھوڑے ۴۷ فرماں دے گے:

રસૂલુલ્હાહ ﷺ ને ફરમાયાઃ જો શાખસ કિસી
મજલિસ મેં બેઠે ઔર બેહૂદા બાતે હો જાએં,
ઔર વો મજલિસ સે ઉઠને સે પેહલે યે દુઅા
પછ લે, તો મજલિસ મેં ઉસ સે હોનેવાલી
ગલતિયાં મુઅાફ હો જાતી હું. (તિરમિઝી: ૩૪૩૩)

الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ، وَوَفَّقْنِي حُسْنَ عِبَادَتِكَ، يَا رَبَّ!
 أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ، يَا رَبَّ! افْتَحْ لِي بِخَيْرٍ، وَاحْتِمْ
 لِي بِخَيْرٍ، وَآتِنِي شَوْقًا إِلَى لِقَائِكَ مِنْ غَيْرِ ضَرَاءَ
 مُضِرَّةٍ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، وَقِنِي السَّيَّاتِ، وَمَنْ تَقِ
 السَّيَّاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتُهُ، وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
 الْعَظِيمُ.

[المعجم الكبير: ١٩٩٤٢]

(٨٠) મસ્તુકુલ્લાહ જરૂરત અનુભૂતિ કે કે: મુજો યે પસંદ હે કે તશેણું કે
 બાદ યે દુઅા પળી જાએ. (મુઅજમે કબીર: ૮૮૪૨)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
 وَالْمُسْلِمَاتِ . (٢٧، مرتبة)

(૨૭ ભરતબહ)

ਧਾਰੀਸ ਈਸ਼ਟਿਗਾਝਾਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆਈ ਨ੍ਵੇਂ ਕੁਆਥਾਂ ਕਾ ਖੁਲਾਸਾ।

ਇਸ ਖੁਲਾਸੇ ਕੇ ਨਿਭਰ ਧਾਰੀਸ ਈਸ਼ਟਿਗਾਝਾਰ ਕੇ
ਨਿਭਰ ਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੋਣਗੇ।

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

✿ ਏ ਅਲਲਾਹ! ਮੈਂ ਜਾਨ ਬੂਜਕਰ ਕਿਸੀ
ਚੀਜ਼ ਕੋ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਸ਼ਾਰੀਕ ਕਰਨੇ ਦੇ (੩੦), ਔਰ
ਅਪਨੇ ਆਮਾਲ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਤੇਰੀ ਪਨਾਈ ਵ
ਛਿਫ਼ਾਝਲ ਮੈਂ ਆਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। (੧)

✿ ਏ ਅਲਲਾਹ! ਮੈਂ ਐਸੀ ਪੱਕੀ ਤਥਾਹ
ਕਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਿਬ ਕਿਸੀ ਨ ਲੋਟੁੰ (੨੨),
ਮੇਰੀ ਤਥਾਹ ਕਬੂਲ ਫਰਮਾ (੩੫), ਮੁੜ ਪਰ
ਮੇਹੇਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾ, ਸ਼ਫ਼ਕਤ ਫਰਮਾ (੪੦), ਤੇਰੀ
ਰਹਮਤ ਯਾਹਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (੧੦), ਖਾਸ ਰਹਮਤ ਅਤਾ

ਫਰਮਾ (੩੭), ਤੇਰੀ ਰਹਮਤ ਕੇ ਅਰਖਾਬ ਮਾਂਗਤਾ ਹੁੰ (੨੯), ਰਹਮਤ ਵ ਝੁਲ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ ਦੇ (੭)(੮), ਮਗਫਿਰਤ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪਕਕੇ ਈਰਾਹੇ ਮਾਂਗਤਾ ਹੁੰ (੨੯), ਮੁੜੇ ਇਨਾਯਤ ਦੇ (੧੦), ਮੁੜੇ ਸੀਧੇ ਰਾਸਤੇ ਪਰ ਚਲਾ (੩੨), ਜਥੁ ਤੁ ਮੁੜੇ ਸੀਧੇ ਰਾਸਤੇ ਪਰ ਲਾ ਚੁਕਾ ਛੇ ਤੋ ਅਥ ਮੇਰੇ ਫਿਲ ਕੋ ਭਟਕਨੇ ਨ ਹੇ (੧੦).

✿ ਏ ਅਲਵਾਹ! ਮੁੜੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ (੨੮), ਹੁਨ्यਾ ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਮੌਂ ਬਖ਼ਾ ਦੇ (੩੬), ਸਾਰੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਕੋ ਬਖ਼ਾ ਦੇ, ਛੋਟੇ ਹਾਂ ਧਾ ਬਣੋ, ਅਗਲੇ ਹਾਂ ਧਾ ਪਿਛਲੇ, ਜਾਹਿਰ ਹਾਂ ਧਾ ਛੁਪੇ (੧੨), ਮੇਰੀ ਖਤਾਓਂ, ਨਾਈਨੀਓਂ, ਜਧਾਦਤੀਓਂ, ਮਜਾਕ, ਸਂਜਿਦਗੀ, ਚੂਡ, ਗਲਤੀ ਔਰ ਹਰ ਉਸ ਗੁਨਾਹ ਕੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਇਲਮ ਮੌਂ ਹੋ (੧੫), ਔਰ ਉਸ ਗੁਨਾਹ ਕੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਇਲਮ ਮੌਂ

न हो (३०), और उन तमाम गुनाहों को जिन्को तु मुझसे लयाए ह जानता हे मुआझे इरमा (१८), मेरे गुनाहों को बई और ओले के पानी से धो हे (२४), मेरे और गुनाहों के दरभियान ईस तरह दूरी इरमा हे जिस तरह महिरब व मशिरक के दरभियान दूरी कर रखी हे (२४), या अल्लाह! मैं तुझसे उन गुनाहों की मुआझी चाहता हूँ जिन्से मैं तब्बह कर चुका था; मगर उन्को हिर से किये, और उन वाँदों की भी मुआझी चाहता हूँ जो मैंने तुझे अपनी तरफ से दिये थे; मगर मैं उन्हें निभा न सका, और मैं तेरी उन नेमतों पर भी मुआझी चाहता हूँ जिन्के जरीए मैंने गुनाहों पर ताकत हासिल की, और उन तमाम नेकीयों पर भी तुझसे

મુઅધી ચાહતા હું જિન્કે ઝરીએ મેને તેરી
 રામંદી હાસિલ કરની ચાહી થી; મગર
 ઉસેમાં (દિખાવા વગૈરહ) ઐસી ચીજેં ભી
 શામિલ હો ગઈ જિન્મે તેરી ખૂશનૂદી નહી હે
 (૬), એ અલ્લાહ! તુ મુજે ઉન લોગોં મેં
 શામિલ ફરમા જો નેકી કરેં તો ખૂશ હો ઓર
 બુરાઈ કરેં તો મુઅધી માંગો (૨૮), તમામ
 બુરાઈયોં સે હિફાજત ચાહતા હું (૨૯),
 તમામ ભલાઈયોં કા તલબગાર હું (૪૦),
 મેરી શુરૂઆત વ અંજામ ભી ઘૈર કે સાથ
 ફરમા (૪૦), મુજે રૂસ્વા ન કરના (૬), મુજે
 સજા ન દેના (૬), મુજસે ખૂશ હો જા (૧૯).

✿ એ અલ્લાહ! મુજે રોજી હે (૧૦), રિઝક
 મેં બહુત ભલાઈ મુક્કદર ફરમા (૧૩), તેરી દી
 હૂઈ રોજી પર કનાઅત નસીબ કર, ઓર

जिस चीज़ को तुने मुझ से फैर दिया हो उसका
तबाहगार न बना (१४), मेरी कमाई को
पाकीजा कर दे (१४), मुझे खूशहाल कर दे
(१७), उन नेमतों की कदानी की तौफीक
अता फरमा जो तुने दे रख्यी हैं (४०), तेरी
अता की हूँड चीजों की बरकत से महँगम न
फरमा, और जो चीजें नहीं भिली हैं उन्में
मुझे छिने और आजमाईश में मुजला न
कर (१६), मेरे घर में कुशादगी है है (१३),
मुझे तंदुरुस्ती है (१०), मेरा हाल दुरुस्त
फरमा (१०), मेरे कामों को दुरुस्त फरमा
(२८).

✿ ऐ अल्लाह! मेरा दिल पाकीजा कर दे
(२८), दिल से कीना निकाल दे (३५), दिल
को छिदायत अता फरमा (३५), दिल को

ਗੁਨਾਈਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰਫ ਸਾਝ ਕਰ ਦੇ ਜਿਸ ਤਰਫ ਤੁਨੇ ਸੁਝੇਂ ਕਪਣੇ ਮੈਲ ਕੁਚੈਲ ਦੇ ਸਾਝ ਕਰ ਰਖੇ ਹੋਏ (੨੪), ਤਕਵਾ ਅਤੇ ਪਰਛੇਜਗਾਰੀ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਦੇ (੩੬), ਬੇਹਤਰ ਇਥਾਂਤ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਦੇ (੪੦), ਅਖਲਾਕ ਦੀ ਦੁਦੂਰਤ ਕਰ ਦੇ (੧੪), ਨੇਕ ਆਮਾਲ ਔਰ ਉਮਦਹ ਅਖਲਾਕ ਦੀ ਰੇਹਬਦੀ ਫਰਮਾ (੧੭), ਮੇਰੀ ਸ਼ਰਮਗਾਹ ਦੀ ਮਹਫੂਜ ਰਖ (੨੮), ਜਾਗ ਦੀ ਦੁਦੂਰਤ ਰਖ (੩੫), ਦਲੀਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦੇ (੩੫), ਮੁੜੇ ਸਰਬਲਾਂਦੀ ਅਤਾ ਕਰ (੧੦), ਨੇਕ ਨਾਮੀ ਦੇ (੨੮).

✿ ਧਾ ਅਖਲਾਹ! ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਦੀ ਮੁਨਾਫ਼ਰ ਫਰਮਾ (੨੮), ਜਨਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਔਰ ਜਲਦੀ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਚਾਹਤਾ ਹੁੰਦਾ (੨੮), ਜਨਤ ਦੇ ਬਲਾਂਦ ਦਰਜਾਤ ਚਾਹਤਾ ਹੁੰਦਾ (੨੮), ਤੇਰੇ ਦੀਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਧਾਰਤ ਦੀ ਤਣਪ ਕਿਸੀ ਨੁਕਸਾਨ

ਪਛੋਂਚਾਨੇਵਾਲੀ ਮੁਸੀਬਤ ਕੇ ਬਗੈਰ ਔਰ ਕਿਸੀ
ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨੇਵਾਲੀ ਆਜਮਾਈ ਕੇ ਬਗੈਰ
ਅਤਾ ਫਰਮਾ (੪੦).

* ਧਾ ਅਲਲਾਹ! ਹਮਾਰੀ ਔਰ ਮੋ'ਮਿਨ ਮਦਾਂ
ਔਰ ਔਰਤਾਂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਦਾਂ ਔਰ ਔਰਤਾਂ
ਕੀ ਮਗਫ਼ਿਰਤ ਫਰਮਾ, ਔਰ ਉਨਕੇ ਔਰ ਉਨਕੇ
ਆਪਸੀ ਤਅਲੂਝਾਤ ਕੋ ਸਂਵਾਰ ਹੈ, ਔਰ ਉਨਕੇ
ਦਿਲਾਂ ਕੋ ਜੋਣ ਹੈ, ਔਰ ਉਨਕੇ ਦਿਲਾਂ ਮੌਦਾਨ
ਵ ਛਿਕਮਤ ਭਰ ਹੈ, ਔਰ ਉਨ੍ਹੋਂ ਤੇਰੇ ਰਸੂਲ ਕੇ
ਦੀਨ ਪਰ ਜਮਾ ਹੈ, ਔਰ ਜਿਨ ਨੇ'ਮਤਾਂ ਸੇ ਉਨ੍ਹੋਂ
ਨਵਾਜ਼ ਰਖਾ ਹੈ ਉਨਕੀ ਕਦਰਾਨੀ ਕੀ ਔਰ ਜੋ
ਅਛਦ ਤੁਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇ ਰਖਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲ
ਰਖਨੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹੋਂ ਤੌਫ਼ੀਕ ਮਰਹਮਤ ਫਰਮਾ, ਔਰ
ਏ ਸਚ੍ਚੇ ਮਾ'ਬੂਦ! ਤੇਰੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਕੇ
ਖਿਲਾਫ਼ ਉਨ੍ਹੋਂ ਗਲਬਾ ਅਤਾ ਫਰਮਾ (੩੮).

✿ مेरी پੁਕਾਰ ਕੋ ਸੁਨ ਲੇ (۳۴), ਆਮਾਲ
ਕਿਬੂਲ ਫਰਮਾ (۹۸), ਮੇਰੀ ਹੁਆ ਕਿਬੂਲ ਫਰਮਾ
(۲۸)

اللَّهُمَّ إِنَا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا
سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ
نَبِيُّكَ مُحَمَّدَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَأَنْتَ
الْمُسْتَعَانُ وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ، وَلَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

(ترمذی)

દારુલહિસ્ત સે છપી હૂઈ દીગાર કિતાબેં:

નંબર	કિતાબ કા નામ	જાબાન
૧	બહારે નબુવ્યત (૧)	ઉર્દૂ
૨	બહારે નબુવ્યત (૨)	ઉર્દૂ
૩	ઈલ્મી વ ઈરફાની શેહપારે	ઉર્દૂ
૪	આઈયે! નમાજ સહી કરેં	(ઉર્ડૂ, ગુજરાતી)
૫	ચિરાગે સહારનપૂર	ઉર્દૂ
૬	બર્મા ઔર આલમી હાલાત	(ઉર્ડૂ, ગુજરાતી)
૭	આસાન દર્સ કુર્અન (અવ્યલ) (સૂરએ ઝતિહા, ઔર સૂરએ નાસ સે સૂરએ કદ્ર તક)	ઉર્દૂ
૮	અલ્કલ્યોલ મુખીન ફી જિફીલ મુજાહિ વલ મુજાહીન	અરબી
૯	દુઅા ઐસે માંગેં	ઉર્દૂ
૧૦	મુફતિયાને કિરામ સે રેહનુમા ખિતાબ	ઉર્દૂ
૧૧	નસીહત ગોશ કુન જાનના	ઉર્દૂ
૧૨	જદીદ મુઆમલાત કે શરી અહકામ	ઉર્દૂ

૧૩	અગલાતુલ અવામ ફી બાબિલ અહકામ	અરબી
૧૪	મન્જુમહ ઉફૂદે રસમૂલ મુફ્તાતી	ઉર્દૂ
૧૫	મુખ્તસર સવાનેહ મશાઈખે ચિશ્ત	ઉર્દૂ
૧૬	દર્સે ખત્મે બુખારી	ઉર્દૂ
૧૭	દર્સે મુસલસલાત ચંદ યાદદાર્થોં	ઉર્દૂ
૧૮	બયાત હોનેવાલોં કો હિદાયત	(ઉર્દૂ, ગુજરાતી)
૧૯	મબાદીયે મુસલસલાત	ઉર્દૂ
૨૦	કસીદાએ હુલ્લે રસૂલ	ગુજરાતી
૨૧	તાજકિરહ હજરત મૌલાના મુફ્તાતી સચિદ મુસ્લિમુદ્દીન અહમદ બળોદવી સાહબ (દામત બરકાતુહુમ)	ઉર્દૂ
૨૨	હમારે ઘારે નબી ﷺ કેસે થે?	ગુજરાતી
૨૩	સફર કી હુઆએં	ગુજરાતી
૨૪	મહમૂદુલ મકાતિબ	ઉર્દૂ

୫୩

Darul Hamd
Islamic Research Institute
Sodagarwada, Surat. 395 003
Gujarat. India.

+91 70961 76961

/DarulHamdSurat